

PATNJE MLADOG WERTHERA

Johann Wolfgang Goethe

Johann Wolfgang Goethe

- djela: *Faust*, *Patnje mladog Werthera*
- utjecao na osnivanje njemačkog idealističkog pokreta "Sturm und Drang" → bave se strastima, osjećajima, instinktima

DIE LEIDEN DES JUNGEN WERTHERS

Patnje mladog Werthera

- epistolarni roman – roman u obliku **pisama**
- prvi Goetheov roman, sadrži autobiografske podatke
- zbog tog su se romana jedno vrijeme u Njemačkoj mnogi mladići ubili po uzoru na Werthera – pretjerana osjećajnost iz roman postala je modom tog razdoblja (verterizam)
- psihološki analizira likove
- bitna **funkcija pejzaža** u djelu: ovisi o Wertherovom raspoloženju, opisuje njegovo unutrašnje stanje(duša) i najdublje osjećaje

Roman prikazuje sudbinu individualnog pojedinca čija je ličnost simbol težnji i raspoloženja mlade generacije. Pisac je htio ocrtati mladog čovjeka nadarena dubokim čistim osjećajem koji se ne snalazi u životu te rastrojen ljubavnim jadima izvrši samoubojstvo.

Mjesto radnje

- ❖ gradić u Njemačkoj
- ❖ selo u Njemačkoj
- ❖ na dvoru kralja

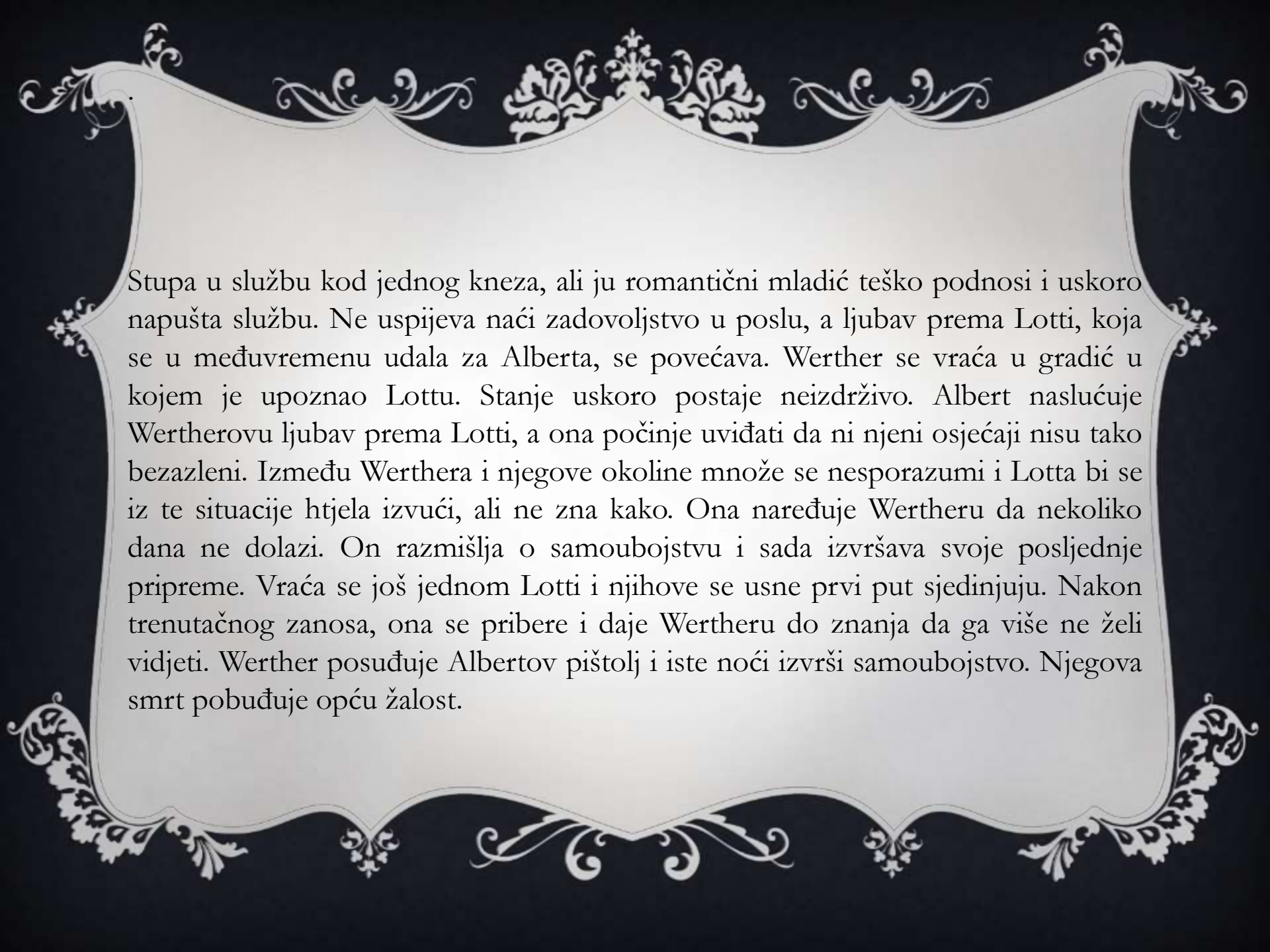
Vrijeme radnje

- ❖ 1771. godine do Božića
- 1772. godine

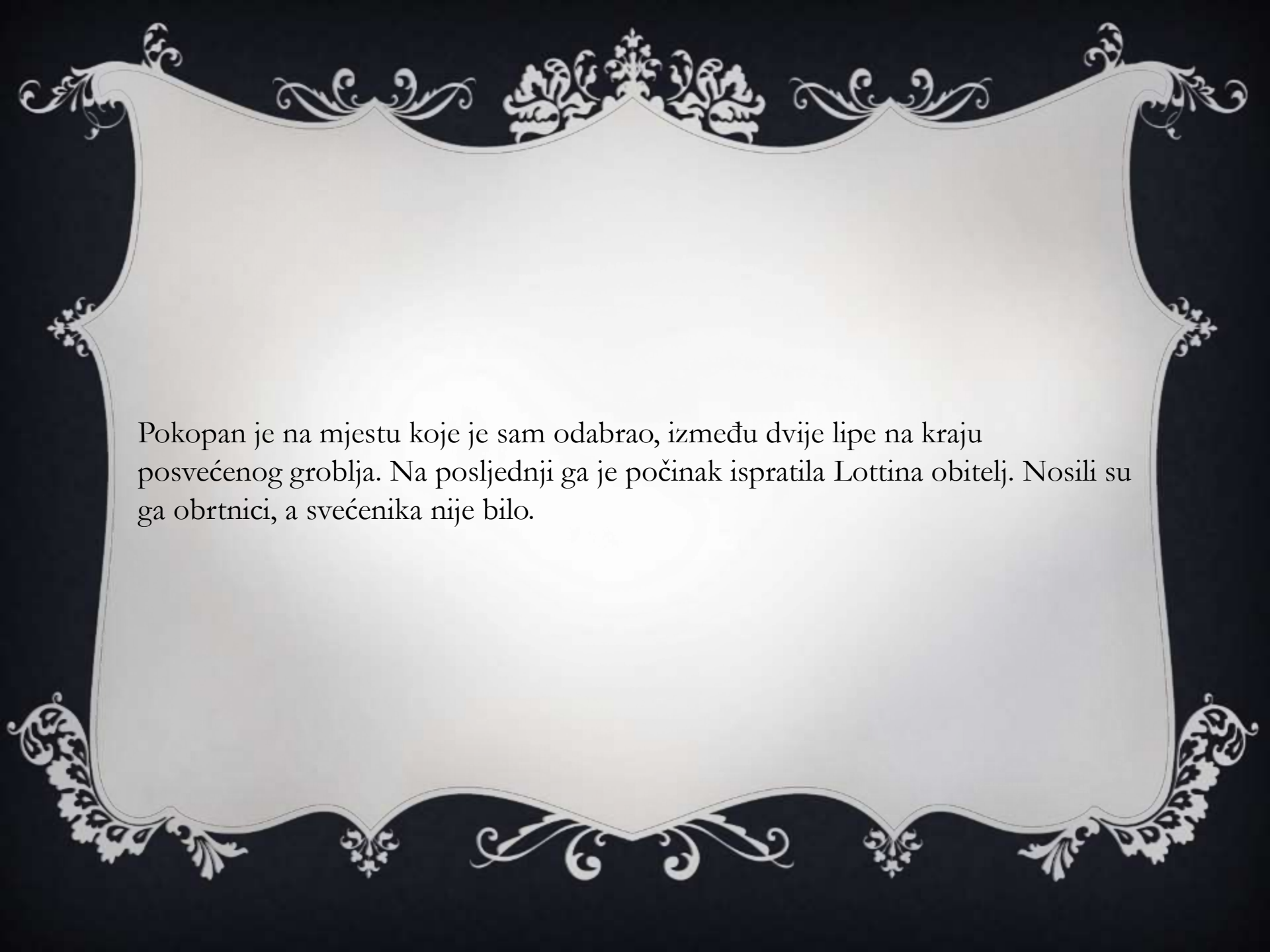
roman počinje „in medias res“

KRATKI SADRŽAJ

Mladi pravnik **Werther** dolazi u gradić u koji ga je poslala majka na rješenje nasljedstva. Prigodom ladanjskog bala upoznaje Lottu. Iako zna da je zaručena s Albertom, on se u nju zaljubljuje. Kad se Albert vratio s putovanja, Werther se s njim sprijatelji i sve troje provode sretne dane uživajući u bezazlenoj društvenosti i prirodnim ljepotama gradske okolice. Za rođendan Werther dobiva jedno izdanje Homera kojeg obožava i vrpču s Lottine haljine koju je nosila kad su se upoznali. Wertherova ljubav prema Lotti svakim danom bila je sve jača. Kako ne bi narušio sklad između zaručnika, Werther odlazi. Da bi zaboravio Lottu, on postaje tajnik kod jednog diplomanta. Našavši se u jednom visokom društvu (koje njega "pučanina" tjera iz svoje sredine), biva povrijeđen. Jasno su mu pokazivali da je nepoželjan i on podnosi ostavku.

Stupa u službu kod jednog kneza, ali ju romantični mladić teško podnosi i uskoro napušta službu. Ne uspijeva naći zadovoljstvo u poslu, a ljubav prema Lotti, koja se u međuvremenu udala za Alberta, se povećava. Werther se vraća u gradić u kojem je upoznao Lottu. Stanje uskoro postaje neizdrživo. Albert naslućuje Wertherovu ljubav prema Lotti, a ona počinje uviđati da ni njeni osjećaji nisu tako bezazleni. Između Werthera i njegove okoline množe se nesporazumi i Lotta bi se iz te situacije htjela izvući, ali ne zna kako. Ona naređuje Wertheru da nekoliko dana ne dolazi. On razmišlja o samoubojstvu i sada izvršava svoje posljednje pripreme. Vraća se još jednom Lotti i njihove se usne prvi put sjedinjuju. Nakon trenutačnog zanosa, ona se pribere i daje Wertheru do znanja da ga više ne želi vidjeti. Werther posuđuje Albertov pištolj i iste noći izvrši samoubojstvo. Njegova smrt pobuđuje opću žalost.

Pokopan je na mjestu koje je sam odabrao, između dvije lipe na kraju posvećenog groblja. Na posljednji ga je počinak ispratila Lottina obitelj. Nosili su ga obrtnici, a svećenika nije bilo.

TEMA:

Wertherova nesretna ljubav prema Lotti i njegovo
nesnalaženje u okolini u kojoj se nalazi

WERTHER

Pasivan buntovnik. On je pretjerano osjetljiv, plemenit i darovit mladić. Lako se oduševi, a još lakše rastuži te prepušta tuzi i jadu. Zanositi se maštanjem, te tako gubi smisao za stvarnost – tipičan romantični junak. Mlad je, lijep, uglađen, simpatičan, materijalno dobrostojeći. Po struci je pravnik, radi kao činovnik, ali daje otkaz jer ne podnosi da mu netko zapovijeda. To je jadan romantičan čovjek koji ne živi u realnom, već svijetu mašte. Njegova ljubav prema Lotti prerasta u opsjednutost njome. On je pasivan lik koji se nedovoljno bori sa stvarnošću. Voli prirodu i književnost – Homera i Osijana (u tim djelima on i Lotta pronalaze sebe), glazbu. To mu je zajedničko s Lottom. Werther ima sposobnosti, ali nema želju i ustrajnost u radu kad je riječ o realnom životu. On zanemaruje realno postojanje Alberta dok mašta o sreći s Lottom, zaobilazi sve realne probleme.

Vođen je svojim slijepim emocijama, zadovoljava se mrvicama, ni sam ne zna što želi, ali očekuje razumijevanje drugih. Ljudi ga vole, pobuđuje naklonost, izaziva radost i povjerenje. Njegov sudar sa stvarnošću završava pravim slomom. Poimanje da je višak kod dvoje ljudi prema kojima iskreno gaji prijateljstvo tjera ga da stvari pokuša riješiti racionalno. Činjenica da Lotta nikada neće biti njegova pobuđuje u njemu revolt. Samoubojstvo kojim on okončava svoj život je čin osvete, a ne milosrđa. Osvetiti se htio mnogima: ljudima, društvenom poretku, moralu, licemjerstvu i lažnoj emocionalnosti. On je tzv. **bajronovski junak**: osoba u sukobu sa sredinom u kojoj živi, ali i sa samim sobom. Ljubav je za njega patnja kojoj se ne može oduprijeti, smrt mu je jedini izlaz – oslobođenje od boli, te nada u ponovni susret s Lottom i ostvarenje sreće u nekoj novoj dimenziji postojanja.

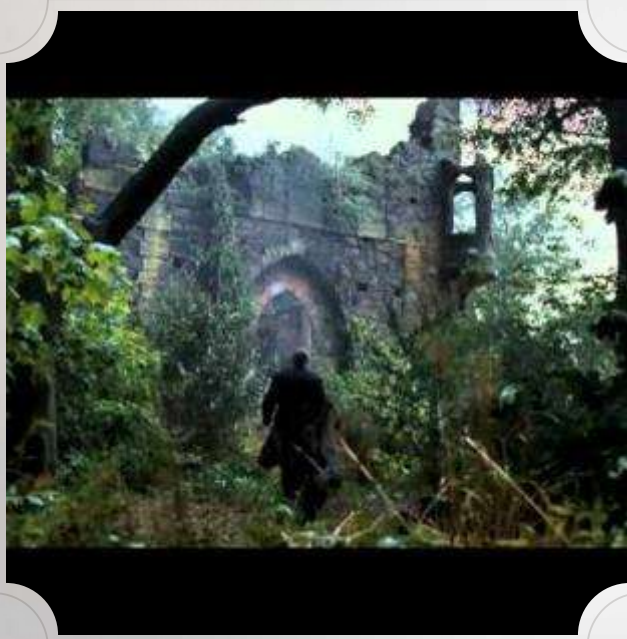
LOTTA

Albertova zaručnica. Oličjenje je ženstvenosti: lijepa, nježna, iskrena, dobra, požrtvovna...

Ona je sposobna pružiti ono što traži moralni kodeks. Za razliku od Werthera, njoj je lako pomiriti se sa životom. Njena simpatija, pa i ljubav, prema Wertheru je sasvim prirodna, iako nije i dozvoljena. Ali tu prekršaj ne čini Lotta, već Werther! Odanost prema Albertu dovodi je korak prema savršenosti, ona Wertheru nikad nije ništa obećala nit je skrivala da je Albertova. Lotta je na svoj način tragična žrtva – osuđuje se na lagano umiranje u monotonij svakodnevici života. Njoj je majka umrla i ostavila joj osmero braće da se brine o njima. Majci na samrtni dala je obećanje da će poći za Alberta (važno!). Isto kao i Werther, voli: književnost, prirodu i glazbu. Ona voli Werthera, ali toga se plaši i stoga bježi od njega. Njena velika ljubav prema Wertheru je potvrđena na kraju romana kad se, kad se on ubija, njeno stanje znatno pogoršava (strah za njen život).

ALBERT

Albert je po svemu trebao biti negativan lik koji je suprotnost Wertheru i zapreka iskrenoj ljubavi. Međutim sve dobro što ima Werther ima i Albert. Kontrast se nalazi upravo u Albertovu smislu za realan život (presudan u Lottinoj odluci). Albert je mlad, lijep, pametan, obrazovan, drag, ali i skučen i dosadan. Istina je da ne zna satima razlagati o osjećajima i uzdizati Lottu, ali ima stabilnost i promišljenost koji pružaju sigurnost, spokojstvo i toplinu. On je racionalan, hladan, realan i snalažljiv i voli Lottu na svoj način. Radišan je čovjek koji živi u realnom svijetu. Njegova čestitost i briga za Lottinu obitelj daju Lotti, sasvim logično, garanciju da će život proživjeti sretno i mirno, da će biti voljena i cijenjena supruga. Werthera voli i prihvaća što je veoma čudno! Ipak u Albertovoj strpljivoj reakciji prema Wertheru može se iščitati i nešto životne lukavosti. On je mudro spoznao da je Werthera bolje imati za prijatelja nego za suparnika, jer kako bi izgledao u Lottinim očima da ga je pokušao surovo odstraniti. Uz malo strpljenja i u pravo vrijeme on je Lotti dokazao da je baš on pravi za nju. Dobar je čovjek koji zaslužuje Lottu, čak i Werther to misli

Povezanost s prirodom:

„kao što se priroda priklanja jeseni, tako se jesen zbiva u meni i oko mene.“

bitna funkcija pejzaža u djelu: ovisi o Wertherovom raspoloženju, opisuje njegovo unutrašnje stanje(duša) i najdublje osjećaje

WERTHEROVE PATNJE

1.

Ljubav prema Lotti i njezina
neostvarivost

2.

Neuklapanje u društvo i
nerazumijevanje društvenih normi

USPOREDBA

Werther

- voli prirodu, oduševljava se njom
- povodi se za srcem
- protivi se društvenim normama
- usamljena duša
- oduševljen Lottinom braćom
- poštuje ljubav kao stanje
- obožava umjetnost

Albert

- ne obraća pozornost na prirodu
- vjeruje razumu
- drži do mišljenja javnosti i društvenih normi
- društven
- drži do obiteljskog života, izuzetno odgovoran čovjek
- ljubav doživljava kao obvezu
- ne shvaća umjetnost

WERTHEROV KRAJ

Pronađen je u plavo žutom odijelu koje je ga je podsjećalo na dan kada su se on i Lotta upoznali. Pored njega, na pisaćem stolu bila je otvorena knjiga Emilija Galottija.

ROMANTIČARSKI ELEMENTI

pejzaž

- ❖ izražava stanje čovjekovog unutarnjeg svijeta
- ❖ postaje slika čovjekove duše
- ❖ postaje utočište od grube stvarnosti

junak

- ❖ usamljeni pojedinac
- ❖ hipersenzibilan
- ❖ želi slobodu i vječnu ljubav
- ❖ neshvaćen, analizira sebe i svijet
- ❖ pasivni buntovnik
- ❖ želi istaknuti jedinstvenost i osobitost vlastite duše